

6 april 2023

Aan de algemeen directeur van Shell Nederland

Meneer Everts,

Deze week bent u de nieuwe bestuursvoorzitter van Shell Nederland geworden. Een zware verantwoordelijkheid. Wij wensen u veel wijsheid bij de keuzes die u in deze belangrijke positie gaat maken.

Wij vragen u om een klein kind in gedachten te nemen. Een peuter van drie, vier jaar. Nog onwetend van de wereld om zich heen. Zittend op zo'n klein kinderstoeltje. Het maakt een tekening voor u met gekraste kleuren. Misschien wel een koppoter. De eerste realisatie van wat een mens is.

Een paar jaar later tekent het misschien wel de tankauto van Shell. Met zo'n reclame achterop: "Ik ben CO2-neutraal op weg. U ook?" Echt waar? CO2-neutraal met een tankauto vol benzine? Shell neemt een beetje CO2 terug en geeft een veel grotere hoeveelheid uit. Is die reclame dan het eerlijke verhaal?

Een toekomst voor onze kleinkinderen

Wij bieden u deze Toekomststoel aan. Voor een leefbare aarde voor alle kleinkinderen. Wij vragen u deze stoel permanent in de bestuurskamer te zetten. Als symbool voor het aandeel in de besluitvorming dat al die kinderen zouden moeten hebben, die nog niet weten hoe de wereld in elkaar zit. Als symbool voor de rechten van de toekomstige generaties. En wij vragen u voorafgaand aan alle besluiten de volgende vraag te stellen en deze te beantwoorden. Welke consequenties heeft dit voornemen voor de toekomstige generaties? Want beleid en beslissingen mogen voor hen niet schadelijk zijn.

Een veelheid aan overwegingen, hieronder uiteengezet, hebben ons ertoe gebracht om u deze stoel aan te bieden.

Twee jaar geleden stelde Ben van Beurden bij de lancering van de nieuwe strategie van Shell wereldwijd dat zo lang als de klanten vragen om olie en gas te leveren, Shell dat zal doen. Zo ging Shell in 2021 de komende dertig jaar in. Met veronachtzaming van de consequenties. Natuurlijk, Shell investeert enkele miljarden in windmolens op de Noordzee en andere groene projecten. Over 2022 bedroegen de investeringen van Shell in hernieuwbare energie 3,5 miljard euro. En tegelijkertijd maakte Shell meer dan tien keer zoveel winst met de verkoop van olie en gas. Die winst wordt dus nagenoeg niet geïnvesteerd in de overgang naar duurzame energie. En wel in de winning van olie en gas. En u weet het ook, 26 miljard werd uitgekeerd aan de aandeelhouders. Dat de olie- en gasprijzen het afgelopen jaar zo omhooggingen, kon u ook niet helpen. De oorlog in de Oekraïne immers. Maar wat Shell met die 37 miljard euro winst doet, is wel een keuze van het bedrijf.

Marketing versus hernieuwbare energie

U was tot nu toe bij Shell wereldwijd verantwoordelijk voor de communicatie. U kent de omvang van het marketingbudget van Shell. Naar onze informatie 5 à 6 miljard euro. Bijna twee keer zo

veel als de uitgaven voor hernieuwbare energie. De vraag is of Shell dat geld gebruikt om het eerlijke verhaal te vertellen. Ook aan dat kleine kind. Neemt Shell de verantwoordelijkheid voor de toekomst van de kleine kinderen en van de toekomstige generaties? Is dat waar Shell mee bezig is als de winst wordt uitgekeerd?

Of zijn de criteria voor succes alleen winstmaximalisatie en aandeelhouderstevredenheid?

Is Shell bereid, binnen de logica van de winstgevende bedrijfsvoering, om de echte integrale kostprijs te rekenen voor de producten die zij levert? Door niet slechts de nettowinst te pakken en intussen de indirecte kosten van belasting van het milieu en schade door klimaatverandering af te wentelen op anderen.

Een eeuw geleden vroeg de autoindustrie de overheid om de aanleg van verharde wegen. De consument profiteerde, maar de auto- en olie-industrie zeker ook. Het is een patroon: eerst vragen om publiek mee te investeren, dan de winst te nemen en achteraf bijkomende schade aan de publiek zaak te laten.

Is Shell bereid, gezien de winst, af te zien van het vragen van subsidie aan de overheid en belastingbetaler voor de afvang en opslag van CO₂ en de ontwikkeling van waterstoffabrieken? Is Shell bereid de menselijke maat in acht te nemen bij de afwikkeling van de schades in het Groningse aardbevingsgebied? En een deel van de decennialange winstgevendheid ruimhartig en zonder juridische haarkloverij terug te geven aan de mensen die schade hebben ondervonden?

Heel creatief komt Shell tot 30% duurzame uitgaven door werkelijk van alles mee te rekenen, tot aan de koffie op het tankstation aan toe. Terwijl u volgens de Europese regels niet verder van 3 % komt. Stop met *greenwashing* en investeer voortaan daadwerkelijk 30% in duurzame bronnen. Een heel simpele en concrete eerste suggestie: biedt op elk Shell-energiestation elektrisch opladen aan als eerste keuze en zet de benzinepomp achteraan. Als signaal aan de klanten: deze kant gaat het op. Een klein symbolisch eerste gebaar. En hou op het die reclames die suggereren dat Shell al volop werkt aan duurzame oplossingen; die inspanningen zijn echt nog heel beperkt.

Voorzorgbeginsel

We mogen met ons doen en laten anderen niet in gevaar brengen. Dat is het voorzorgbeginsel. Je mag een kelderluik niet open laten staan als je weet dat voorbijgangers erin kunnen vallen. Ook al is Shell Global geen Nederlands bedrijf meer, ook de Nederlandse tak zal zich toch moeten houden aan de uitspraak van de Nederlandse rechter, gedaan in de door Milieudefensie aangespannen zaak. Shell moet zorgen voor een uitstootreductie van 45% in 2030, ook waar het die van de eindgebruikers betreft. Aan deze verplichting om de rechten van de toekomstige generaties niet in gevaar te brengen blijft Shell gebonden.

Misleidend

Tientallen jaren geleden kenden de onderzoekers van Shell Research de gevolgen al die verbranding van fossiele brandstoffen heeft op het klimaat. En zij rapporteerden daarover aan het bestuur. Op de korte termijn waren de gevolgen beperkt. Op de lange termijn aanzienlijk. Hoe werkt het mechanisme waarmee de korte termijn steeds voorrang krijgt boven de lange termijn? Hoe werkt het dat het recht op veiligheid van de toekomstige generaties wordt verwaarloosd ten gunste van winst en groei nu?

Al meer dan een eeuw geleden sprak een Engelse econoom Pigou, de grondlegger van de welvaartseconomie, daarover als een "defective telescopic faculty" - een zeer schadelijke vorm van bijziendheid. Ziet Shell dat niet?

Natuurlijk, ook wij ouderen hebben volop geprofiteerd van de benzine die Shell heeft verkocht. Meestal zonder erbij na te denken. Wij zijn geen betere mensen. Maar intussen hebben we geleerd dat ons gedrag consequenties heeft. Niemand kan meer doen alsof hij niet weet wat de gevolgen zijn van de verbranding van fossiele brandstoffen. Ook wij waren verslaafd aan benzine en aardgas en zijn het te vaak nog steeds. En we dachten niet, of onvoldoende na over de consequenties. Als wij consumenten de verslaafden zijn, in welke positie brengt dat Shell dan? Kunnen we zo nog doorgaan? U weet net zo goed als wij dat dat niet houdbaar is. Sterker nog: Shell wist het eerder dan wij. En toch gaat het roer niet om. Kunt u ons dat uitleggen? Hoe werkt het in de bestuurskamer dat het inzicht er wel is, maar er niet naar wordt gehandeld? Wat heeft u nodig om over dertig jaar niet te hoeven zeggen: we wisten het wel, maar we deden het niet?

Verantwoordelijkheid

De verantwoordelijkheid die energiebedrijven en olieproducerende landen hebben voor de toekomst is enorm. Bij hen ligt de sleutel voor de energietransitie. Ook bij u ligt de verantwoordelijkheid voor de energietransitie. Die neem je niet met flauwe slogans achter op een tankauto. Die neem je niet met mensen aan het lijntje te houden. Handel naar uw verantwoordelijkheid. En zorg voor een concreet afbouwpad en communiceer dat aan het publiek en de aandeelhouders. En ontwerp dat pad samen met de andere energiebedrijven en de OPEC. Laat zien hoe Shell zo snel mogelijk, door volledig in te zetten op investeringen in duurzame energie, de rechten van de toekomstige generaties werkelijk serieus neemt.

Kortom: Shell moet in transitie. Waar Shell in het verleden werd gezien als een respectabel bedrijf met een positieve bijdrage aan de maatschappij, is dat beeld in de afgelopen decennia gekanteld. Oud-topman Jeroen van der Veer heeft hierover onlangs zijn verbazing en teleurstelling uitgesproken. Zoals het nu is, staat Shell voor het verleden, voor het fossiele tijdperk. Shell heeft niet begrepen dat het moet transformeren tot een bedrijf voor duurzaam energie. Moeizaam strijdt het tegen en laat het de oren hangen naar de gevestigde belangen. Als een achterhaalde partij. Met een achterhaald bedrijfsmodel.

De macht van een bedrijf als Shell is zo groot dat het niet hoeft te doen wat een overheid vraagt. Maar het sentiment in de publieke opinie vormt een werkelijk risico. Wij ouderen herinneren ons het milieuschandaal met de Brent Spar nog. Een afgedankt platform voor de overslag van olie, dat Shell en Esso in 1995 wilden laten afzinken. Dat is een dure misrekening geworden. Financieel, maar meer nog in de vorm van reputatieschade. Het betekende een omslag in de maatschappelijke waardering voor Shell.

Wij stellen daarom: zet vol in op de omslag naar duurzame energie. En wordt zo weer een bedrijf met relevantie voor de toekomst.

Voor een duurzame en leefbare aarde voor onze kleinkinderen en volgende generaties.

**Stop Greenwashing
Stop met doen alsof**

